

SLUTTRAPPORT

GOD LYD I SKOLEN

Et prosjekt av
HLF - Hørselshemmedes landsforbund
2009-2010

Husbankens referanse: 2009/782-3

Innledning

Prosjektet *God lyd i skolen* ble gjennomført av HLF i løpet av 2009 og avsluttet i begynnelsen av 2010. Prosjektet har resultert i fem filmer om universell utforming og tilrettelegging for hørselshemmede i skolen, som presenteres på nettsiden www.godlydiskolen.no. Selv om prosjektperioden er over, vil både filmene og nettsidene være en sentral del av HLFs informasjonsarbeid i tiden fremover.

HLF vil benytte anledningen til å rette en stor takk til Husbanken for støtten til prosjektet. Uten denne støtten hadde ikke prosjektet blitt realisert.

Vi vil også rette en takk til produksjonsselskapet Furore Film som har gjort en meget god jobb i utarbeidelsen av filmene. En takk også til Briskeby skole og kompetansesenter som har bidratt med råd og veiledning i prosjektet.

Til slutt vil vi også takke alle elever, lærere og fagfolk som har medvirket i filmene.

26.mars 2010

Einar Jørstad
Prosjektleder i HLF

Kort om HLF - Hørselshemmedes landsforbund

HLF – Hørselshemmedes landsforbund er en interesseorganisasjon for landets hørselshemmede. 14,5 prosent av befolkningen eller nær 700 000 nordmenn har en betydelig hørselshemming. HLF har over 55 000 medlemmer og er den største organisasjonen for funksjonshemmede i Norge.

Bakgrunn for prosjektet

HLF har lenge hatt et ønske om å lage informasjonsfilmer om gode, gjennomførte tiltak som har bedret lydforholdene i lokaler for skolebarn. Slike filmer er et viktig verktøy for å hjelpe HLF sentralt og lokalt i arbeidet for å bidra til færre hørselsskader og bedre læringsmiljø for elever og lærere i skolen.

Mer støy i stadig flere fora, gjør at nedsatt hørsel snart kommer til å bli en av de største helseutfordringene. Hver fjerde ansatte i barnehager får nedsatt hørsel på grunn av lydnivået på arbeidsplassen¹, og hvert sjettede barn får hørselsrelaterte lidelser². Gode lydforhold og mulighet for å orientere seg, er en viktig del av den universelle utformingen. Med slike løsninger kan vi dessuten forebygge skade og legge forholdene til rette for hørselshemmede barn.

Prosjektets målsetning

Overordnet mål:

Bidra til færre hørselsskader blant lærere og elever, og til et tilrettelagt skolemiljø med gode lyforhold.

Hovedmål:

Utarbeide fem filmer som viser hvordan god tilrettelegging og universell utforming bør gjøres i relasjon til lyd-, og hørsels aspektet.

Delmål:

- Tilgjengeliggjøre filmene for lærere, foreldre og elever på internett.
- Spre filmene gjennom HLFs sentrale og lokale tillitsvalgtnettverk.
- Spre filmene til fagansvarlige i kommunene og skoleledelsen ved alle landets skoler.

---

¹ Tall fra Utdanningsforbundet

² Tal fra Utdanningsforbundet

Gjennomføring

Prosjektet er gjennomført av HLF, i samarbeid med Furore Film og Briskeby skole og kompetansesenter. HLF har i prosjektperioden hatt to prosjektledere:

- Bjørnar Dagstad (fra prosjektstart til 1. januar 2010)
- Einar Jørstad (fra 1. januar 2010 til prosjektslutt)

Filmene er utarbeidet av produksjonsselskapet Furore Film. HLF og Briskeby skole og kompetansesenter har vært aktive veiledere i produksjonsprosessen, fra planlegging og opptak til ferdigstillelse av filmene. I tillegg har både elever, lærere og ulike fagpersoner medvirket i filmene.

For best mulig å dekke opp for de mange aspektene av tilrettelegging og universell utforming, ble det bestemt å utarbeide fem korte filmer med følgende temaer:

- **God lyd kommer alle til gode**
Denne filmen viser hvordan gode lydforhold i klasserommet er spesielt viktig for hørselshemmede elever. I tillegg legger den vekt på å få fram hvordan lydforholdene også bidrar til bedre kommunikasjon og konsentrasjon for hele klassen.
- **Akustikk og god lyd**
Denne filmen viser hvordan akustikk og gode lydforhold er viktig for god taleydighet, og en forutsetning for at høreapparater skal virke. Filmen legger også vekt på praktiske tips som kan bedre akustikken i et klasserom.
- **Universell utforming**
Denne filmen viser hva universell utforming er i relasjon til hørselshemmede og lydforhold. Den legger også vekt på hvordan lysforhold er avgjørende for elever med nedsatt hørsel.
- **Pedagogikk**
Denne filmen viser det pedagogiske aspektet av tilrettelegging for hørselshemmede. Filmen gir råd om hvordan læreren kan oppnå ro i klassen, og strukturere dialogen med elevene. Visuelle verktøy og kommunikasjon i undervisningen er et sentralt tema.
- **Teknikk**
Denne filmen viser tekniske løsninger og hjelpemidler for hørselshemmede elever. Filmen gir informasjon om alt fra høreapparater til teleslynge.

HLF har utarbeidet en enkel informasjonsnettside for presentasjon av filmene. Nettsiden har fått domenet www.godlydiskolen.no og presenterer i tillegg til filmene lenker til nyttige nettsteder om universell utforming og tilrettelegging for hørselshemmede. Nettsiden og informasjon om nettsiden vil inngå som en sentral del av HLFs arbeid for å spre kunnskap om tilrettelegging og universell utforming i tiden framover.

Resultater

De fem filmene som er produsert holder et høyt faglig nivå, samtidig som de tilgjengeliggjør informasjon til et bredt publikum. Gjennom de fem filmene gis det informasjon om en rekke sentrale temaer i universell utforming. Det er lagt spesielt vekt på formidling av informasjon om gode lysforhold, god visuell informasjon, gode akustiske forhold, minimering av bakgrunnsstøy samt bruk av personlig lydanlegg og mikrofonanlegg knyttet til teleslynge.

Internett siden som presenterer filmene er oversikt og lettlest, noe som gjør den intuitivt forståelig og tilgjengelig for alle. I tillegg til å tilgjengeliggjøre informasjonen som blir formidlet i filmene, er nettsiden også et godt utgangspunkt for videre informasjonssøk. Lenkene på nettsiden peker videre til en rekke nettsteder, veiledere og organisasjoner. Nettsiden er dermed et godt utgangspunkt for foreldre, lærere, skoleledelse og fagpersoners som søker informasjon om universell utforming og tilrettelegging av lydforholdene i skolen.

Prosjektet vil på sikt også gi resultater ut over de konkrete filmene og nettsiden. Ved å tilgjengeliggjøre informasjon, danner prosjektet et grunnlag for kunnskapsheving. Kunnskapen som foreldre, lærere og skoleledelse tilegner seg gjennom filmene vil komme mange elever til gode. På denne måten vil prosjektet i andre rekke føre til både økt bevissthet og faktiske tiltak som vil gi mer universell utforming og bedre lydforhold i skolen.

Prosjektets betydning og videre arbeid

Prosjektet har spesielt stor betydning for hørselshemmede barn, ved at foreldre, lærere og skoleledelse får informasjon om tilrettelegging gjennom filmene. Vi vet at kunnskap om tilrettelegging for hørselshemmede barn er helt avgjørende for å skape et skolemiljø som inviterer til utvikling og mestring for disse barna. På denne måten vil filmene faktisk være et viktig bidrag til at disse barna lykkes utdanningssystemet og senere i arbeidslivet.

Prosjektet er også av stor betydning for foreldre, lærere og skoleledelse. Kunnskap om tilrettelegging og universell utforming vil gjøre samhandlingen mellom foreldre og skolen bedre. Alle involverte parter vil bli bedre på hva som er god tilrettelegging for hørselshemmede barn, og hvordan denne tilretteleggingen best kan sikres.

Kunnskapen som filmene bidrar med vil også gjøre lærere og skoleledelse tryggere på hva som er et godt lydmiljø for alle. Dette vil føre til tiltak som bedrer lydmiljøet på skolene, som igjen sikrer alle elevene et bedre læringsmiljø og lærerne bedre arbeidsmiljø.

HLF vil lansere filmene i organisasjonen på årets vårseminar for foreldre til hørselshemmede barn 9.-11. april. I etterkant av lanseringen vil informasjon om filmene bli distribuert ut til alle lokale ledd i organisasjonen. HLFs lokal- og fylkeslag vil jobbe videre med å gjøre nettsiden og filmene kjent lokalt.

I etterkant av lanseringen vil vi også distribuere informasjon om nettsiden og filmene til fagansvarlige i kommunene og skoleledelsen ved alle landets skoler. Dette vil bli gjort ved utsending av en epost med vedlagt lenke til nettsiden og filmene.

Dette prosjektet er av stor betydning for HLF som organisasjon. Filmene og nettsiden gjør det mulig for oss å sette tilrettelegging og universell utforming i skolen på dagsorden på en helt ny måte. Muligheten for å vise filmer og tilgjengeliggjøring av informasjonen på internett, gir oss også muligheten til å nå ut til målgruppene på en uvurderlig måte.

Vedlegg

- Vedlegg 1 – Bilder fra nettside og filmer
- Vedlegg 2 – Regnskapsrapport
- Vedlegg 3 – Revisjonsrapport
- Vedlegg 4 – DVD-utgave av filmene (sendes pr post direkte fra Furore film)

GOD LYD I SKOLEN

Forsiden

- 1 - God lyd
- 2 - Akustikk
- 3 - Utforming
- 4 - Pedagogikk
- 5 - Teknikk

Nyttige lenker

Et prosjekt av:
HLF

God tilrettelegging for hørselshemmede

GOD LYD I SKOLEN består av fem nyttige filmer om god tilrettelegging for hørselshemmede elever, og en rekke nyttige lenker til mer informasjon om hørsel og lyd i skolen.

GOD LYD I SKOLEN er både for deg som er lærer eller jobber med hørselshemmede elever, og for deg som er forelder til et hørselshemmet barn i skolealder. Filmene gjennomgår fem viktige temaer som er helt sentrale for god tilrettelegging for hørselshemmede: god lyd, akustikk, universell utforming, pedagogikk og teknik. I filmene lærer vi også hvordan gode lydforhold på skolen er til nytte og glede for alle elever.

GOD LYD I SKOLEN legger vekt på praktiske tips og løsninger for å oppnå tilrettelegging for hørselshemmede.

GOD LYD I SKOLEN er et samarbeid mellom:

HLF
Hørselshemmedes Landsforbund
2010

BRISKEBY
skole og kompetansesenter as

Furore film

Husbanken

© 2010 HLF - Hørselshemmedes landsforbund

GOD LYD I SKOLEN

Forsiden

- 1 - God lyd
- 2 - Akustikk
- 3 - Utforming
- 4 - Pedagogikk
- 5 - Teknikk

Nyttige lenker

Et prosjekt av:
HLF

Universell utforming

Universell utforming er fysisk tilrettelegging av bygg slik at de kan brukes av alle uavhengig av funksjonsevne. Gode visuelle forhold er veldig viktig fordi hørselshemmede bruker øynene til å innhente informasjon.

3. Utforming HLF

Universell utforming er fysisk tilrettelegging av bygg slik at de kan brukes av alle -

YouTube

© 2010 HLF - Hørselshemmedes landsforbund

 HLF
Hørselshemmedes Landsforbund
Din hørsel - vår sak

6